

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Tamara Chișca – Doneva, Iurie Bejenaru Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Pancenco Igor,

în pricina civilă a Societății Comerciale „Flexograf-Com” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura simplificată a falimentului,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 prin care a fost admisă cererea lichidatorului Societății Comerciale „Flexograf-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Muntean Oleg, privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului și asociaților (fondatorilor) debitorului și încasată în mod solidar din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Pancenco Igor suma de 339 220, 75 lei,

c o n s t a ț ă

La 12 februarie 2015, creditorul SRL „Kvint-Plus” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvență în privința debitorului SC „Flexograf-Com” SRL.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2015 a fost admisă spre examinare cererea introductivă a SRL „Kvint-Plus” cu privire la intentarea procedurii de insolvență față de SC „Flexograf-Com” SRL, cu numirea lui Muntean Oleg în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015, a fost intentată procedura simplificată a falimentului față de SC „Flexograf-Com” SRL, lichidator fiind numit Muntean Oleg, deținătorul autorizației nr. 30 din 14 ianuarie 2015.

La 25 noiembrie 2015, lichidatorul Muntean Oleg a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului, contabilului și asociaților (fondatorilor) debitorului SC „Flexograf-Com” SRL.

În motivarea cererii lichidatorul Muntean Oleg invocă că potrivit informațiilor eliberate de organele abilitate, în calitate de administrator al debitorului figurează

Scurtu Natalia, funcția de contabil o deține Antonevici Victoria, iar fondatori ai întreprinderii sunt Scurtu Natalia, Pancenco Igor și Stepuleac Anatolii.

Indică Muntean Oleg că în cadrul exercitării atribuțiilor sale, a stabilit că prin contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 4901 din 02 decembrie 2008, fondatorul Stepuleac Anatolii a vândut Olgăi Scurtu (în prezent Becciu) cota-parte deținută în SC „Flexograf-Com” SRL și respectiv nu mai are calitate de fondator al debitorului, fiind substituit cu Olga Scurtu (Becciu).

Consideră lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Muntean Oleg, că Scurtu Natalia, Becciu (Scurtu) Olga, Pancenco Igor și Antonevici Victoria sunt pasibili de tragere la răspundere subsidiară în mod solidar, deoarece prin acțiuni culpabile au cauzat insolabilitatea debitorului SC „Flexograf-Com” SRL.

Afirmă lichidatorul că incapacitatea de plată a SC „Flexograf-Com” SRL a apărut încă în anul 2009 și respectiv, potrivit prevederilor Legii insolabilității, debitorul urma să depună cerere introductivă față de sine cel puțin la data de 30 ianuarie 2010, lucru ce nu a fost efectuat. Mai mult ca atât, titlul executoriu în baza căruia a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Kvint-Plus” și intentată procedura de insolabilitate față de SC „Flexograf-Com” SRL, este datat cu 23 iunie 2010, fiind restituit prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 06 august 2014 din motivul lipsei bunurilor debitorului.

Declară lichidatorul debitorului că persoanele nominalizate se fac culpabile și de continuarea activității întreprinderii ce a dus în mod vădit la incapacitatea de plată a acesteia, deoarece pe parcursul anilor 2009-2014, SC „Flexograf-Com” SRL a acumulat datorii în sumă de peste 854 935, 12 lei, 6505, 77 Euro și 27 138, 01 Dolari SUA. Dovada incontestabilă a acumulării acestor datorii servește aplicarea consecutivă a interdicțiilor la conturile bancare ale debitorului de către executorii judecătorești. Astfel, dacă la 04 mai 2009 debitorul avea o datorie în sumă de 109 582 lei, atunci la începutul anului 2014 datoriile au crescut considerabil, fapt ce probează că întreprinderea a continuat să ducă o activitate ce a dus-o la incapacitate de plată și respectiv la intentarea procesului de insolabilitate.

Mai invocă Muntean Oleg că conducerea și fondatorii debitorului insolubil se fac culpabili și de încălcarea normelor legale privind ținerea contabilității, precum și au neglijat indicațiile instanței de insolabilitate din hotărârea din 04 mai 2015 și nu au transmis lichidatorului registrele contabile și ștampilele întreprinderii.

Menționează lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL că fondatorii debitorului sunt în egală măsură cu administratorul și contabilul pasibili de răspundere subsidiară prin prisma art. 15 din Legea insolabilității or, aceștia au dreptul de a exercita controlul asupra modului de gestionare a societății și de a cere dizolvarea ei.

Indică că cuantumul creanțelor creditorilor validați ai SC „Flexograf-Com” SRL constituie suma de 339 220, 75 lei.

Solicită lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Muntean Oleg, tragerea la răspundere subsidiară a Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu), Valentinei Antonevici și a lui Pancenco Igor, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 339 220, 75 lei în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL. Totodată, solicită aplicarea sechestrului în limita valorii acțiunii pe bunurile ce aparțin acestora cu drept de proprietate.

La 01 februarie 2016, lichidatorul Muntean Oleg a depus cerere de renunțare la capătul de cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a contabilului Antonevici Valentina, cererea fiind admisă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2015, cu încetarea procesului în această parte.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016, a fost admisă cererea lichidatorului Muntean Oleg și încasată în mod solidar din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Pancenco Igor în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL, în procedura simplificată a falimentului suma de 339 220, 75 lei. S-a aplicat sechestrul asupra bunurilor și sumelor de bani aflate în proprietatea Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și ale lui Pancenco Igor, inclusiv asupra celor care se află la alte persoane, în limita valorii acțiunii de 339 220, 75 lei. S-a încasat din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Pancenco Igor în beneficiul statului a câte 3392 lei cu titlu de taxă de stat.

La 25 martie 2016, Pancenco Igor a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016, solicitând repunerea în termen, admiterea recursului și casarea hotărârii recurate în partea admiterii cererii lichidatorului Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a fondatorului Pancenco Igor.

În susținerea recursului, Pancenco Igor invocă că în anul 2005 a participat la fondarea SC „Flexograf-Com” SRL, însă la activitatea operativă a societății niciodată nu a participat și nici nu a făcut parte din organele executive ale acesteia. În scurt timp de la fondarea societății, la inițiativa Nataliei Scurtu, fosta soție a recurentului, ultimul practic a fost lipsit de posibilitatea de a efectua careva control în calitate de fondator asupra activității SC „Flexograf-Com” SRL, nu a avut acces la documentele contabile, precum și niciodată nu a primit careva sume cu titlu de dividende.

Indică recurentul că la materialele pricinii lipsesc probe ce ar dovedi că îi este imputabilă apariția stării de insolvență a SC „Flexograf-Com” SRL, iar acțiunile descrise în art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvenței niciodată nu au fost în competența lui Pancenco Igor. Ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile și a stampilei nu-i pot fi imputate, deoarece aceste obligații revin prin prisma art. 72 din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată pe seama administratorului societății, funcție pe care recurentul niciodată nu a ocupat-o.

Menționează Pancenco Igor că lichidatorul Muntean Oleg nu a prezentat probe ce ar demonstra că recurentul, în calitate de fondator, a participat la luarea de decizii ce ar duce la incapacitatea de plată a debitorului, sau că a cunoscut despre potențiala incapacitate de plată a SC „Flexograf-Com” SRL și despre apariția temeiurilor de depunere a unei cereri introductive.

Potrivit art. 8 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Materialele cauzei atestă faptul că copia hotărârii motivate a Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 a fost expediată în adresa lui Pancenco Igor la data de 01 martie 2016 (f.d. 76), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. În cererea de

recurs, Pancenco Igor a indicat că a făcut cunoștință cu hotărârea recurată la data de 21 martie 2016, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Lepilov Natalia, care la 17 martie 2016 a depus cerere prin care a solicitat să facă cunoștință cu materialele cauzei.

În circumstanțele relevate, recursul declarat la 25 martie 2016 de către Pancenco Igor se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 17 mai 2016 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de către Pancenco Igor cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural de a depune referință la recursul declarat de către Pancenco Igor.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea hotărârii instanței de insolabilitate în partea admiterii cererii lichidatorului Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Potrivit art. 15 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolabilității debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolabilitate intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditorii în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Iar art. 248 alin. (1) din Legea insolabilității, prevede că dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei;

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvență conform prevederilor art.14;

i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că a 12 februarie 2015, creditorul SRL „Kvint-Plus” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procedurii de insolvență în privința debitorului SC „Flexograf-Com” SRL, cererea fiind admisă spre examinare prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2015, cu numirea lui Muntean Oleg în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015, a fost intentată procedura simplificată a falimentului față de SC „Flexograf-Com” SRL, lichidator fiind numit Muntean Oleg.

La 25 noiembrie 2015, lichidatorul Muntean Oleg a depus cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SC „Flexograf-Com” SRL Natalia Scurtu și a asociaților (fondatorilor) Olga Becciu (Scurtu) și Igor Pancenco, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 339 220, 75 lei în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL și aplicarea sechestrului în limita valorii acțiunilor pe bunurile ce aparțin acestora cu drept de proprietate.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016, a fost admisă cererea lichidatorului Muntean Oleg și încasată în mod solidar din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Pancenco Igor în masa debitoare a SC „Flexograf-Com” SRL, în procedura simplificată a falimentului suma de 339 220, 75 lei. S-a aplicat sechestrul asupra bunurilor și sumelor de bani aflate în proprietatea Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și ale lui Pancenco Igor, inclusiv asupra celor care se află la alte persoane, în limita valorii acțiunii de 339 220, 75 lei. S-a încasat din contul Nataliei Scurtu, Olgăi Becciu (Scurtu) și al lui Pancenco Igor în beneficiul statului a cîte 3392 lei cu titlu de taxă de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că prin prisma prevederilor legale enunțate, pot fi trași la răspundere subsidiară membrii organelor de conducere și/sau de supraveghere ale debitorului insolvent, precum și orice altă persoană, care au cauzat insolvența debitorului prin una din acțiunile enumerate la art. 248 alin. (1) din Legea insolvenței.

La caz, reieșind din materialele pricinii și cererea lichidatorului Muntean Oleg privind tragerea la răspundere subsidiară, asociatului SC „Flexograf-Com” SRL, Pancenco Igor (33 %), îi sunt imputabile următoarele acțiuni care ar fi cauzat insolvența debitorului: nu a depus cerere introductivă de intentare a procesului de insolvență în termen de 30 zile din momentul apariției temeiului incapacității de plată a SC „Flexograf-Com” SRL, se face culpabil de încălcarea normelor legale privind ținerea contabilității, precum și a neglijat indicațiile instanței de insolvență din hotărârea din 04 mai 2015 și nu a transmis lichidatorului registrele contabile și ștampilele întreprinderii.

Însă, la materialele dosarului nu au fost anexate probe pertinente, veridice și concludente întru confirmarea celor invocate. Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, instanța de recurs remarcă că răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice, iar tragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală și consecințele provocate.

În speță, nu poate fi stabilită cu certitudine existența faptei culpabile comisă de către asociatul Pancenco Igor prin nedeplinirea în termenul prevăzut de art. 14 din Legea insolvenței a cererii introductive, având în vedere lipsa probelor ce ar demonstra că dânsul a cunoscut despre incapacitatea de plată a întreprinderii sau că a participat la dispunerea continuării unei activități ce a dus în mod vădit la incapacitate de plată a debitorului.

Mai mult ca atât, pentru a fi trasă o persoană la răspundere subsidiară, urmează să fie identificată și dovedită vina în cauzarea stării de insolvență a debitorului, or, prin prisma prevederilor legale supra citate, culpa asociatului (fondatorului) în apariția stării de insolvență este obligatorie.

Se reține că prezentarea de către lichidatorul SC „Flexograf-Com” SRL, Muntean Oleg, a încheierilor de aplicare a interdicțiilor pe conturile bancare ale debitorului de către executorii judecătorești în perioada anilor 2009-2014 confirmă doar faptul acumulării datoriilor de către debitorul insolvent, însă nu și culpa asociatului Pancenco Andrei în acumularea acestora prin continuarea activității ce duce în mod vădit la incapacitate de plată.

De asemenea, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul lichidatorului Muntean Oleg, precum că fondatorul Pancenco Igor se face culpabil și de încălcarea normelor legale privind ținerea contabilității și neglijarea indicațiilor instanței de insolvență din hotărârea din 04 mai 2015, prin netransmiterea lichidatorului registrele contabile și ștampilele întreprinderii, deoarece potrivit prevederilor art. 72 alin. (4) din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire. Astfel, Pancenco Igor având calitatea de asociat al debitorului, nu era responsabil de ținerea contabilității întreprinderii și a registrelor contabile, iar funcția de administrator nu a ocupat-o niciodată.

Nu poate fi reținut nici argumentul lichidatorului Muntean Oleg precum că fondatorii (asociații) debitorului sunt în egală măsură cu administratorul pasibili de răspundere subsidiară, având dreptul de a exercita controlul asupra modului de gestionare a societății și de a cere dizolvarea ei, deoarece prin prisma art. 43 din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată, exercitarea controlului asupra modului de gestionare a societății este un drept al fondatorului (asociatului) și nu o obligație.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, instanța de recurs concluzionează că Curtea de Apel Chișinău ca instanță de

insolvabilitate neîntemeiat a admis cererea lichidatorului SC „Flexograf-Com” SRL Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor.

Referitor la tragerea la răspundere subsidiară a administratorului Natalia Scurtu și asociatului (fondatorului) Olga Becciu (Scurtu) instanța de recurs nu se va expune, deoarece hotărârea în această parte nu a fost contestată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de insolvabilitate în mod eronat a admis cererea lichidatorului SC „Flexograf-Com” SRL Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Pancenco Igor, a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 în partea admiterii cererii lichidatorului Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Pancenco Igor.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2016 în pricina civilă a Societății Comerciale „Flexograf-Com” Societate cu Răspundere Limitată, în procedura simplificată a falimentului, în partea admiterii cererii lichidatorului Societății Comerciale „Flexograf-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Muntean Oleg, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor și se emite în această parte o hotărâre nouă prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea lichidatorului Societății Comerciale „Flexograf-Com” Societate cu Răspundere Limitată, Muntean Oleg, cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a asociatului (fondatorului) Pancenco Igor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic